

WYSTAWA RZEŹBY PLENEROWEJ

Czesława
DŹWIGAJA

VIA SANCTA

W 15. rocznicę
wizyty **ŚWIĘTEGO**
JANA PAWŁA II
w Wadowicach
16 czerwca 1999 r.

WADOWICE, 16 CZERWCA 2014

WYSTAWA Czesław DŻWIGAJ VIA SANCTA

Przyjazd Ojca Świętego Jana Pawła II do rodzinnych Wadowic 16 czerwca 1999 roku był, obok wyboru na Stolicę Piotrową 16 października 1978 roku, niewątpliwie największym wydarzeniem w historii naszego miasta, które jak nigdy wcześniej zaprezentowało się światu od najlepszej strony. Ojciec Święty najwyraźniej poruszony niebywałą serdecznością swoich ziomków spontanicznie zmienił ustalony wcześniej program. Ulegając atmosferze chwili podjął niepowtarzalny dialog z mieszkańcami miasta, który nieoczekiwanie przemienił się w sentymentalną podróż w czasie do krainy dzieciństwa i lat młodości.

„Z wielkim wzruszeniem patrzę na to miasto lat dziecięcych, które było świadkiem mych pierwszych kroków... Tu w tym mieście wszystko się zaczęło”. Słowa te wypowiedziane tu w Wadowicach przez Ojca Świętego, za pośrednictwem łącz satelitarnych, błyskawicznie obieły cały świat. Uświadomiły milionom ludzi głęboki sens i uniwersalne znaczenie pojęcia „Małej Ojczyzny”, za którą się tęskni i do której się powraca.

W dniu zakończenia papieskiej pielgrzymki do Polski w 2002 r., kiedy – jak to powszechnie mówiono – Jan Paweł II żegnał Ojczyznę, papieski samolot pojawił się także nad Wadowicami. Okrążył miasto trzykrotnie i po lekkim pochyleniu skrzydeł odleciał do Włoch. Było to ostatnie spojrzenie Karola Wojtyły na rodzinne miasto, w którym „wszystko się zaczęło”. Trzy lata później wadowiccy pielgrzymi byli przed polikliniką w Rzymie, gdzie Ojciec Święty przechodził zabieg, pozdrawiali Go i modlili się o Jego powrót do zdrowia. Również żarliwie modlili się wadowiczanie w swoim mieście, a uroczystości ziemskiego pożegnania Jana Pawła II zgromadziły w Wadowicach prawie 50 tysięcy ludzi – największe tłumy, jakie widziało Papieskie Miasto.

WYSTAWA Czesław DŹWIGAJ VIA SANCTA

Jan Paweł II pozostał nadal obecny nie tylko w historii Wadowic, ale przede wszystkim w sercach mieszkańców, którzy od lat uznawali Karola Wojtyłę za Wielkiego Patrona i Orędownika swojego miasta i przekonani byli o Jego świętości. Byliśmy 1 maja 2011 r. podczas beatyfikacji Jana Pawła II w Rzymie, ale przede wszystkim na mszy św. odprawianej z tej okazji na wadowickim Rynku – noszącym imię Wielkiego Wadowiczana. W rok później, 18 maja 2012 r., na prośbę Burmistrza Wadowic Stolica Apostolska oficjalnie uznała, że Jan Paweł II jest kanonicznym patronem swego rodzinnego miasta.

Kolejne ważne wydarzenia przyniósł kwiecień roku 2014. W dniu 9 kwietnia przy obecności licznych gości spoza Wadowic, otwarte zostało po rozbudowie i modernizacji papieskie Muzeum – Dom Rodzinny Ojca Świętego Jana Pawła II. Dnia 27 kwietnia tłumnie zgromadzeni na rynku miasta wadowiczanie i goście raz jeszcze uczestniczyli w spotkaniu z Janem Pawłem II – teraz już oficjalnie Świętym, oddając mu hołd w dniu kanonizacji.

Rozśławione przez Jana Pawła II Wadowice pozostają Miastem Papieskim. Pozostają Domem Rodzinnym Karola Wojtyły – Ojca Świętego, witającym licznych gości i przekazującym pamięć o Janie Pawle II i Jego dokonaniach oraz nauczaniu. Chcą żyć duchem tego nauczania i realizować jego treści.

Burmistrz Wadowic
Ewa Filipiak

Czesław DŹWIGAJ

Autor wystawy, Czesław Dźwigaj, urodził się w 1950 roku w Nowym Wiśniczu. W 1977 ukończył Wydział Rzeźby Akademii Sztuk Pięknych im. Jana Matejki w Krakowie w pracowni prof. A. Hajdeckiego. Profesor nadzwyczajny, kierownik Pracowni Rzeźby w Ceramice Akademii Sztuk Pięknych, kierownik Katedry Sztuki na Uniwersytecie w Ružomberku (Słowacja), w latach 1994-2011 wykładowca Uniwersytetu Papieskiego im. Jana Pawła II w Krakowie.

W dorobku ma kilkadziesiąt pomników, m. in.: Grudzień '70 w Szczecinie, Synom tej Ziemi w Świątnikach Górnych, Generała Leopolda Okulickiego i Stanisława Fischera w Bochni, Eugeniusza Kwiatkowskiego w Stalowej Woli, Ks. Piotra Skargi, Ofiarom Ludobójstwa na Kresach Wschodnich, Marszałka Józefa Piłsudskiego, I.J. Paderewskiego w Krakowie, Nikifora w Krynicy-Zdroju, Króla Zygmunta Augusta w Augustowie, Króla Łokietka w Tarnowie, Króla Kazimierza III Wielkiego w Skawinie, Księcia Władysława V Wstydliwego w Nowym Brzesku, Henryka Sienkiewicza w Parku Villa Borghese w Rzymie oraz w Szczawnicy, Jana Matejki, Juliusza Kosaka, Stanisława Lubomirskiego, Tęcza Przymierza w Nowym Wiśniczu, Park i Pomnik Tolerancji w Jerozolimie oraz pomnik Katyńsko-Smołeński w Warszawie.

WYSTAWA **Czesław DŹWIGAJ** VIA SANCTA

Zrealizował ponad 70 pomników Jana Pawła II w kraju i za granicą, m.in. w Chicago, Detroit, Wyandotte, Phoenix, Glenwood Springs (USA), Edmonton (Kanada), Posadas (Argentyna), Hanowerze i Herdorf-Dermbach (Niemcy), Rzymie, Duk (Liechtenstein), Fatimie (Portugalia), Lourdes (Francja), Wilnie, Siluvie, Kownie (Litwa), San Cristobal – Teneryfa (Hiszpania).

Autor kompleksowych aranżacji obiektów sakralnych, ponad czterdziestu monumentalnych dzwii ze spiżu, ponad stu witraży oraz licznych małych form rzeźbiarskich i ponad sześciuset medali i plakiet. Jest również twórcą realizacji rzeźbiarskich, takich jak Epitafium Cypriana K. Norwida w Katedrze na Wawelu, płaskorzeźby Dawid w Bazylice Narodzenia w Betlejem, cykli: Dante Alighieri, Lęki i Nadzieje, Via Sancta, oraz kilkudziesięciu tablic pamięci i popiersi.

Od 1977 roku bierze udział w wystawach zbiorowych w kraju i za granicą, autor licznych wystaw indywidualnych. Od 2002 roku stałą wystawą jego dorobku artystycznego znajduje się w Muzeum Ziemi Wiśnickiej i od 2008 roku na Zamku Lubomirskich Nowym Wiśniczu. Jego prace znajdują się w muzeach krajowych i zagranicznych oraz wielu kolekcjach prywatnych. Jest laureatem prestiżowych nagród i wyróżnień.

Poza dokonaniem rzeźbiarskimi na uwagę zasługują autonomiczne prace rysunkowe, wśród których najbardziej znane są cykle Elegie, Legendy Krakowa, Cytaty z lekcji umierania, a także bogata twórczość poetycka (Poezje wybrane 1970-2010, Dziesięć dziesiątek za 2010 rok, Mój poliptyk sztuki).

„Via Sancta” to wystawa, na którą składa się dziewięć spiżowych rzeźb przedstawiających Jana Pawła II w kontekście ważnych wydarzeń. Jest to dzieło ku pamięci Ojca Świętego. Rzeźby powstawały w pracowni Artysty na przestrzeni kilku lat po śmierci Papieża. Wystawa eksponowana była już w wielu miastach Polski. Drugi egzemplarz rzeźb prezentowany jest za granicą.

SANCTUS

Papież na tronie, błogosławiący lud ex katedra, w stroju pontyfikalnym, z ręką na sercu, błogosławiący wiernych kordialnie. To świadome rzeźbiarskie nawiązanie do figury św. Piotra znajdującej się w Bazylice w Rzymie, także powielanej w innych miejscach na całym świecie. I to teraz Jan Paweł II, kiedyś błogosławiący lud teraz sam święty. Koło zatoczyło bieg, zwielokrotniło wymiar i proporcje, stąd także rzeźba nabrała nowej perspektywy, nowego znaczenia, jest jakby w podwójnym wymiarze, otwiera cykl, ale również jest jego znaczeniową codą.

POLONIA

Polska – kompozycję tworzą dwie formy doskonałe: w kwadrat wpisane jest koło. Nad rzeźbiarskim zarysem symbolicznej mapy kraju rodzinnego, Polski, gołąbki – symbole pokoju. Centralnie wypełnia przestrzeń idealną Jan Paweł II, jako papież, filozof. Myśli mędrca zwykle towarzyszy troska i frasu nek ujęty w postaci słynnego Stańczyka z obrazu Jana Matejki, w dolnej partii reliefu, po lewej stronie. A po prawej stronie postaci wyrażające rodzinę, najtrwalszy element i przejaw, podstawę ludzkiego istnienia – nieustającą ciągłość, przyszłość wyrastającą z przeszłości.

MUNDUS

Świat – myśl Jana Pawła II, cała jego postęga, obejmowała zawsze cały świat. Wyrażała się poprzez modlitwę i liczne pielgrzymki do miejsc na całej kuli ziemskiej, przedstawionej tu jako dysk, w przestrzeni z lekko zarysowanymi kontynentami. Papież jest z nią jak najściślej związany, swoim jestestwem obejmuje wszystkie istoty żyjące. Kompozycja uwiecznia słynny gest, kiedy wypowiedział pierwsze słowa na inaugurację pontyfikatu w 1976 roku: Otwórzcie drzwi Chrystusowi.

ECCLESIA

Rzeźba w plastyczny sposób przedstawia Kościół, który choć sam opoką, opiera się na zbawieniu poprzez odkupienie na krzyżu. Został wzniesiony rzeźbiarsko nie jako katedra, choć strzela gotykiem pod niebiosa, lecz jako rozdarty między niebem a ziemią. Jedną podporą wsparty na ziemi, ale de facto cały jego ciężar spoczywa na Papieżu, na jego, człowieka, barkach. To on niesie na sobie brzemię, odpowiedzialność za losy świata, za rolę w nim Kościoła, za nasze zbawienie, za triumf miłości i prawdy.

SCRIPTIO

Krótko można powiedzieć tak: to, co zostało zapisane – na spiżowej płycie blatu biurka, który sprzyja kontemplacji, czy stołu, który zaprasza człowieka, czyniąc go bliższym – cały pisarski dobytek Jana Pawła II, przelane na papier strofy poezji, wersy dramatu, encykliki, repetytoria, przemyślenia filozoficzne, estetyczne, korespondencja. Traktaty i formy ulotne – myśli i uczucia zapisane inkaustem i sercem. Poematy ze słów i wiary, a wszystko to przekaz dla przyszłości. I wszystko spoczywające na autorze, metaforycznie na płycie bez podparcia – ogromnej, z dorobkiem zadziwiająco wielkim.

OECUMENICUS

Ekumenia - ta idea była Ojcu Świętemu niezmiernie bliska. Rzeźba nawiązuje do spotkania w Asyżu, także innych wcześniejszych, do encyklik traktujących o zbliżeniu i pojednaniu religii. Wszak każda z trzech monoteistycznych opiera się na idei Stwórcy, który niby rama w reliefowej kompozycji zwiera świat, zamyka czas i przestrzeń. W dolnej partii fragment kuli ziemskiej. W górnej Duch Święty na straży ładu dzieła stworzenia. Na ramach napisy: Bóg, jedyny stwórca, niezależnie od nacji i wyznania.

CREDO

Wierzę – modlitwa osobista, wyznanie wiary. W tej bardzo oszczędnej i sugestywnej kompozycji artysta ukazał postać klęczącą, Jan Paweł II podpira sobie głowę. W drogę wpisany jest krzyż, na nim napis CREDO. Na końcu drogi (przychodzi myśl co za mną, a co przede mną) rzeźbiarski ażur, wyrażający jej rozstaje i nasze słabości, wahania, wątpliwości, które ogarniają nas przecież nierzadko. Ale ponad wszystko Duch Święty.

TOTUS TUUS

Cały Twój – tę dewizę Jan Paweł II powtarzał wielokrotnie, także w testamencie. Jest ona cytatem z modlitwy z Traktatu o prawdziwym nabożeństwie do Najświętszej Maryi Panny św. Ludwika Marii Grignion de Montfort. Karol Wojtyła, jeszcze zanim został papieżem, całe swoje życie zawierzył Matce Bożej Częstochowskiej. Przez całe swe życie kroczył tą wybraną drogą, przechodząc przez bramę Maryjną. Była to droga, na której znalazła się Katedra Wawelska i Bazylika św. Piotra. Pod arkadą z zarysem podwójnej aureoli, która jest jak znak nieskończoności, wyruszył do Domu Ojca.

ANGELUS DOMINI

Anioł Pański – sylweta Watykanu, apartamenty prywatne, pora Pozdrowienia Anielskiego, południe na placu św. Piotra w Rzymie. Artysta wybrał specyficzny moment z ostatnich lat, jakże charakterystyczny, kiedy Ojciec Święty wypuszcza gołębie w geście pozdrowienia i pokoju. Na placu św. Piotra wierni. Filunki na murze i zarys kopuły Bazyliki jednoznacznie określają miejsce, a zarys na szybie z wizerunkiem Matki Bożej, po raz kolejny o drodze, którą przemierzał Jan Paweł II, dopełnia ideę przesłania.

WYSTAWA Czesław DŹWIGAJ VIA SANCTA

TOTUS TUUS

